

Але це не єдиний інструмент. І це не єдине, що прагне знищити Росія в Україні. Наша мова – це мова вільних людей, це мова свободи. Свобода – це споконвічний вибір українців. Натомість, коли росіяни мають вибір, то завжди вибирають, як вони вважають, сильну руку.

*Дроздюк Степан Сергійович,*  
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра  
навчально-наукового інституту № 2  
Національної академії внутрішніх справ  
*Науковий керівник:*  
старший викладач кафедри правничої  
лінгвістики Національної академії  
внутрішніх справ *Проценко Г. П.*

## НОВІ СЛОВА ТА ВИСЛОВИ, ЯКІ З'ЯВИЛИСЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Мова – живий і пластичний організм, у ній постійно з'являється щось нове. Ось і українська мова з початком війни поповнилась новими словами і зворотами. Кожен неологізм – дзеркало явищ і подій, які переживає зараз Україна. Водночас нам випало не тільки вплинути на хід новітньої історії сучасного світу, але й збагатити українську мову – духовну скарбничку нації – військовою субстандартною лексикою.

Неологізми характеризуються абсолютною новизною як щодо форми, так і змісту. Вони найменують нові реалії й поняття, людей та їх чесноти. Кожне слово відображає те, що знайоме всім українцям. Крім того, вони підкреслюють особливу характеристику їх авторів: образність мислення, здатність переосмислення дійсності та велике почуття гумору, з якими безперервно виникають нові метафори чи метонімії, звужуються чи розширюються попередні значення слів тощо.

Так:

**Рашизм** – походить від поєднання англійського слова *russia* («раша») зі словом «фашизм» та віддзеркалює ідеологію путінської росії й небачені звірства, що принесла на нашу землю армія загарбників.

*Приклад:*

Від злочинів рашистів у Маріуполі загинули понад 20 000 мирних жителів. І ця цифра тільки збільшується.

**Затридні** – слово виникло у відповідь невіглаським планам рашистів «взяти Київ за три дні». Україна зламала ці плани. І відтепер «затридні» означає нереалістичні, малообгрунтовані ідеї й плани, в які людина широко вірить, хоча все її притомне оточення намагається підказати, що результату не буде.

*Приклад:*

Ти хочеш сказати, що затридні підготуєшся до мультипредметного тесту?

**Мордор, Ерефія** – ми і раніше використовували зневажливі слова для позначення країни-агресорки, як от «расея», «рашка», «кацапія». Але той обсяг зневаги й люті, який відчувають українці до нападників, змінює навіть правила граматики!

*Приклад:*

Ще недовго залишилось карлику путіну ховатись у своєму бункері на расеї. Рашистського фюрера чекають лише поразки та міжнародний трибунал.

**Заукраїнити** – виникло у відповідь на повномасштабну агресію рашистів проти українського народу. Значення слова пояснюється як «спробувати забрати щось силою у невинного й отримати жорстку і сильну відповідь». Використовується як опис приниження на глобальному рівні країни, що посягала на незалежність і суверенність своїх мирних сусідів.

*Приклад:*

Я добряче заукраїнила того російського зомбі, хай тепер лише спробує пискнути в мій бік!

**Чорнобаїти** – раніше ми називали події, що повторюються знову і знову, «день Бабака», та відтепер маємо власний аналог. «Чорнобаїти» позначають феноменальне вміння наступати на одні й ті самі граблі, вчиняти раз за разом ідентичні безглузді вчинки, що несуть за собою важкі й болісні наслідки.

*Приклад:*

Ти ж обіцяла мені цього не робити, і ось знову – «день Чорнобаївки»...

**Йти за російським кораблем** – послати когось у напрямку, який раніше звався цензурним словом.

**Наволонтерити** – знайти щось, що здавалося неможливим.

**Бавовна** – вибух на російській чи тимчасово окупованій території.

Отже, нові слова і вислови, які з'явилися під час війни, стали частиною не тільки мови, а й українського гумору. Філологи запевняють, у неології українці виявляють свою дотепність, бо створити неологізм у критичній ситуації може лише сильний, розумний та об'єднаний народ. Мовознавці вважають неологізми, що виникли під час війни, запам'ятовуються надовго, і поки триває протистояння, подібні влучні вислови будуть народжуватись дедалі більше. У наш час важливо підтримувати державну мову, пишатися її багатством та милозвучністю, адже солов'їна – також і впливова у боротьбі із ворогом.